

Bruselj, 7.12.2016
COM(2016) 941 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

IZBOLJŠANJE IN POSODABLJANJE IZOBRAŽEVANJA

IZBOLJŠANJE IN POSODABLJANJE IZOBRAŽEVANJA

Visokokakovostno izobraževanje za vse

1. Izobraževanje je strateškega pomena za naše družbe in gospodarski razvoj

Blaginja Evrope in evropski način življenja temeljita na njenem največjem bogastvu – njenih prebivalcih. V spreminjajoči se družbi in konkurenčnem svetovnem okolju je kakovostno izobraževanje za EU bistvenega pomena, da zagotovi ohranjanje socialne kohezije, konkurenčnost in trajnostno rast. Za izpolnitev ciljev glede delovnih mest, rasti, naložb in konkurenčnosti, pri čemer ima socialna pravičnost osrednjo vlogo, je nujno vlagati v mlade. Zagotavljanje visokokakovostnega izobraževanja za vse je ena najboljših možnih naložb vsake družbe.

Kakovostno izobraževanje za vse je temelj socialne kohezije in odprte družbe. Kakovostno izobraževanje je veliko več kot le gospodarska naložba. Bistvenega pomena je za osebni, družbeni in strokovni razvoj, pa tudi za zaposljivost skozi celotno življenje. Lahko pa je tudi eden od najučinkovitejših načinov za reševanje socialno-ekonomskih neenakosti in spodbujanje socialnega vključevanja. Za doseganje teh ciljev morajo biti izobraževalni sistemi dostopni in ponujati vsem enake možnosti, ne glede na posameznikovo socialno okolje, ter zagotavljati visokokakovostne rezultate.

Sistemi izobraževanja in usposabljanja v Evropi imajo dobre rezultate ... Države članice so v prvi vrsti odgovorne za svoje sisteme izobraževanja in usposabljanja, v preteklih letih pa so vse izvajale pomembne reforme in medsebojne strokovne preglede. Evropa je na splošno dosegla velik napredek pri izboljšanju izobraževanja. To se na primer kaže v čedalje večjem deležu mladih, ki so zaključili visokošolsko izobraževanje, s čimer so se približali krovnemu cilju strategije Evropa 2020, ki je 40 %. Iz istega razloga je velik uspeh, da se je v obdobju 2005–2015 zmanjšal delež mladih, ki zgodaj opustijo šolanje, za 30 % in zdaj povprečje EU znaša 11 %.

... vendar se s tem ne smemo zadovoljiti. Nedavni rezultati raziskave PISA¹ v okviru OECD potrjujejo, da ima velik delež 15-letnih učencev prenizko osnovno znanje na področju branja, matematike in naravoslovja, zaskrbljujoče pa je, da so ti rezultati slabši kot leta 2012. Primerjave med državami kažejo, da morajo nekatere države članice zmanjšati delež učencev z zelo nizkim osnovnim znanjem (ki je v nekaterih državah članicah nad 30 %). Za izboljšanje zaposljivosti je potreben večji napredek, da bi se do leta 2020 doseglo referenčno merilo EU glede stopnje zaposlenosti mladih diplomantov v višini 82 %. Danes ta delež znaša le 77 %. Drugi ključni razlog za zaskrbljenost je še vedno, da mnogi mladi prezgodaj opustijo šolanje brez formalne izobrazbe, zlasti v skupini študentov, rojenih v tujini, pri katerih delež mladih, ki zgodaj opustijo šolanje, znaša 19 %. Ti dokazi jasno kažejo, da je treba izboljšati uspešnost in rezultate sistemov izobraževanja in usposabljanja. Nedavni prihod beguncev prav tako zahteva hiter odziv in učinkovito strategijo vključevanja.

Kakovostnega izobraževanja bi morali biti deležni vsi učenci. Zlasti zaskrbljujoče je, da med študenti s slabimi rezultati prevladujejo študenti iz ranljivega socialno-ekonomskega okolja. Drugi izziv je zagotoviti enako kakovost izobraževanja v celotni EU, tudi na oddaljenih območjih. To bi lahko pomenilo, da obstaja prepad v izobraževalnem sistemu. Izobraževanje bi bilo lahko edinstvena priložnost za

¹ <http://www.oecd.org/pisa>.

preprečevanje socialno-ekonomskih neenakosti in spolnih stereotipov ter bi lahko zagotavljalo, da ne bi bil nihče zapostavljen. Vendar trenutno evropski izobraževalni sistemi niso dovolj učinkoviti pri izkoriščanju te priložnosti.

Izobraževalne sisteme je treba posodobiti in nenehno izboljševati kakovost izobraževanja. Globalizacija in tehnološke spremembe prinašajo nove možnosti za izobraževanje in delo. Le četrtno šoloobveznih otrok v Evropi poučujejo učitelji z digitalnimi znanji in spretnostmi². Digitalna preobrazba spreminja trg dela in zahteva nove nabore znanj in spretnosti. Digitalne tehnologije bodo omogočile tudi nove načine učenja, če bo ponujen ustrezen dostop do teh tehnologij. Da bi lahko izkoristili prednosti teh trendov, se morajo sistemi izobraževanja in usposabljanja bolje odzvati na spreminjajočo se stvarnost. Visokokakovostna izobrazba je bistvenega pomena, če želimo mlade opremiti z znanjem, usmerjenostjo, spretnostmi in miselnostjo, ki jih potrebujejo, da lažje izkoristijo nove priložnosti. Šolski sistemi le stežka zagotavljajo ustrezne ključne kompetence, kot so digitalne in podjetniške spretnosti ali socialne in državljanske kompetence. Temu je treba posvetiti več pozornosti. Prizadevanje za izboljšanje kakovosti izobraževanja je cilj, ki je pomemben za vse države članice. Celo države, ki dosegajo dobre rezultate, nimajo razloga za počivanje na lovorikah. Zagotavljanje visokokakovostnega izobraževanja se nikoli ne konča: zanj so potrebni nenehna pozornost, izboljševanje in prilagajanje.

Učinkovitost je treba izboljšati. Ohranjanje visokokakovostnih in vključujočih izobraževalnih sistemov ni poceni in zahteva ustrezno financiranje. Javni odhodki za izobraževanje spodbujajo rast, zato ima ta vrsta odhodkov možnost spodbujanja socialne pravičnosti ter inovativnega in konkurenčnega gospodarstva, kar daje dobre možnosti zaposlovanja. Leta 2014 so se javni izdatki prvič v treh letih dejansko povečali in dosegli 4,9 % BDP³. Vendar ni nobenega jamstva, da bi povečanje javne porabe samodejno prineslo boljše rezultate. Pravzaprav kaže primerjava rezultatov raziskave PISA ter stopnje javne porabe za predšolsko in šolsko izobraževanje velike razlike v tem, kako učinkovito države članice porabljajo svoja sredstva. Ta dokaz kaže na ključni pomen povečanja učinkovitosti, tj. da se čim boljše izkoristijo omejena sredstva za zagotovitev kakovosti, pravičnosti in učinkovitosti.

Okrepiti bi bilo treba prizadevanja politike za učinkovitejše vlaganje v mlade. To sporočilo je osredotočeno na poudarjanje temeljne vloge izobraževanja in na opredelitev načinov za podporo prizadevanjem držav članic, bodisi v določenih izobraževalnih sektorjih (poglavje 2) bodisi na splošno (poglavje 3). To sporočilo je del obsežnejšega svežnja ukrepov v podporo mladim. Obnovljena prizadevanja za izboljšanje in posodobitev izobraževanja so tesno povezana z novim programom znanj in spretnosti za Evropo⁴, vzpostavljenim junija 2016, in delno temeljijo na njem. Ukrepi, določeni v okviru teh pobud, se medsebojno dopolnjujejo in krepijo.

² Survey of Schools: ICT in Education – Benchmarking Access, Use and Attitudes to Technology in Europe's Schools (Raziskava na šolah: IKT v izobraževanju – Primerjalna analiza dostopa do tehnologije na evropskih šolah, njene uporabe in odnosa do nje)(<https://ec.europa.eu/digital-single-market/sites/digital-agenda/files/KK-31-13-401-EN-N.pdf>).

³ Povprečje na ravni EU zakriva pomembne razlike med državami članicami. Poraba za izobraževanje kot delež BDP v posameznih državah članicah znaša od 3 % do 7,2 %.

⁴ COM(2016) 381 final – „Novi program znanj in spretnosti za Evropo: Z roko v roki za večji človeški kapital, zaposljivost in konkurenčnost“. Program se osredotoča na to, da se več ljudi opreми z boljšimi spretnostmi, na boljšo uporabo obstoječih znanj in spretnosti ter izboljšanje spoznanj in informacij o spretnostih.

2. Boljša podpora EU državam članicam pri posodabljanju šolskega in visokošolskega izobraževanja

EU lahko podpre prizadevanja držav članic glede reform za posodobitev šolskega in visokošolskega izobraževanja. Komisija bo leta 2017 predstavila konkretne pobude, ki obravnavajo ključna vprašanja s področja šolskega in visokošolskega izobraževanja. Te pobude bodo pripravljene ob polnem spoštovanju načela subsidiarnosti in v tesnem sodelovanju s ključnimi zainteresiranimi stranmi v državah članicah, kot so združenja študentov, učiteljev, vodstvenih delavcev šol in staršev, socialni partnerji in organizacije civilne družbe.

2.1 Šolsko izobraževanje in predšolska vzgoja

Predšolska vzgoja in varstvo

Kakovostna predšolska vzgoja in varstvo sta ključna za zagotovitev temeljev za osebni razvoj in vseživljenjsko učenje. Prva leta življenja so odločilnega pomena za razvoj kognitivnih in nekognitivnih spretnosti. Primanjkljaje v zgodnjem razvoju je težko nadoknaditi pozneje v življenju. Nasprotno pa pomeni visokokakovostno izobraževanje, zagotovljeno že zgodaj v življenju, močan temelj za lažje pridobivanje spretnosti skozi celotno življenje.

Visokokakovostna predšolska vzgoja je učinkovit in uspešen način za spodbujanje socialne pravičnosti. Pomaga zmanjšati zgodnje opuščanje šolanja in nizke dosežke ter ima pomembno vlogo pri premagovanju prikrajšanosti pri izobraževanju, s čimer daje otrokom iz ranljivega socialno-ekonomskega okolja večje možnosti za navzgor usmerjeno družbeno mobilnost. Poleg tega zagotavljanje kakovostne predšolske vzgoje in varstva stane sorazmerno malo in je veliko učinkovitejše od kurativnih ukrepov pozneje v življenju. Zato se mora vsak poskus za izboljšanje izobraževanja in učinkovitosti izobraževalnih sistemov začeti s pogledom v dogajanje v zgodnjem otroštvu.

Kakovost in dostopnost sta pomembna. Države članice so pri zagotavljanju predšolske vzgoje in varstva skoraj dosegle referenčno merilo v višini 95 %, določeno v okviru za sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju za leto 2020, in sicer s povprečno stopnjo sodelovanja na ravni EU v višini 94,3 % v letu 2014⁵. Vendar so otroci iz prikrajšanih okolij in manjšinske skupine še vedno preslabo zastopane⁶. Predšolska vzgoja in varstvo pa imata lahko pozitiven učinek na enake možnosti in družbeno mobilnost samo, če sta dostopna vsem ter sta cenovno dostopna in visokokakovostna. Za doseg te ciljev bodo potrebne nadaljnje izboljšave. Zlasti je treba vlagati v visoko kvalificirane in usposobljene pedagoge ter oblikovati učne načrte, ki spodbujajo otroke in njihov učni proces.

⁵ Pregled izobraževanja in usposabljanja za leto 2016 (http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/et-monitor_sl).

⁶ J. Bennet, 2012, Early childhood education and care (ECEC) for children from disadvantaged backgrounds: Findings from a European literature review and two case studies (Predšolska vzgoja in varstvo za otroke iz prikrajšanih okolij: Ugotovitve iz pregleda evropske literature in dveh študij primerov).

Komisija bo nadalje podprla države članice pri zagotavljanju visokokakovostne predšolske vzgoje in varstva ter okrepila prizadevanja za medsebojno učenje in opredelitev najboljših praks. To bo otrokom zagotovilo optimalen prehod iz predšolske vzgoje v osnovno šolo.

Šolsko izobraževanje

Evropa potrebuje razvoj in inovacije na področju šolskega izobraževanja. Številni šolski izobraževalni sistemi se težka odzivajo na globoke in zapletene spremembe v naših družbah in gospodarstvih. Šole se morajo prilagoditi na spreminjajoče se razmere, v katerih delujejo, vključno z digitalno dobo in vse večjo raznolikostjo učencev. Vsi ti izzivi ne zahtevajo le prilagoditve šolskih učnih načrtov, ampak tudi bolj raznoliko poučevanje in učenje, ki bi zadovoljilo potrebe vseh učencev. Vsem, ki so vključeni v isti izobraževalni sistem, niso nujno zagotovljene enake možnosti. Obstajajo znatne razlike v kakovosti izobraževanja znotraj istega izobraževalnega sistema. Ti izzivi povzročajo vse večji pritisk na upravljanje šolskih izobraževalnih sistemov, da se spodbudi kakovostnejše izobraževanje in vključevanje prek trajnostnih inovacij. Evropa mora preprečiti povečanje digitalnega razkoraka ter vsem zagotoviti ustrezen dostop do digitalnih virov in infrastrukture.

Tesna povezava med šolami in njihovim okoljem jim omogoča, da se bolje prilagodijo posebnim lokalnim razmeram. Šolam omogoča, da okrepijo svoje sodelovanje z lokalno skupnostjo in zagotovijo bolj smotrne učne izkušnje za mlade zunaj šole in v okviru struktur formalnega učenja. Pravo ravnovesje med avtonomijo in odgovornostjo šol prispeva k izboljšanju izobraževalnih sistemov in omogoča visokokakovostne rezultate.

Kakovost poučevanja in vodenja šol je ključnega pomena. Eden ključnih elementov za izboljšanje kakovosti, socialnih dosežkov in učinkovitosti šol je odločnejša podpora učiteljev in vodstvenih delavcev šol. Učitelji imajo ključno vlogo pri posredovanju znanja in skupnih vrednot ter dajanju podpore učencem iz ranljivega socialno-ekonomskega okolja. Da bi učiteljem pomagali pri soočanju s temi težavnimi nalogami, so potrebne strateške naložbe v učinkovito vodenje šol in v učiteljski poklic, ki temeljijo na odličnem formalnem izobraževanju, skupinskem delu in strokovnem razvoju skozi vso poklicno pot. Digitalne spretnosti in kompetence bi morale biti vključene v usposabljanje učiteljev pred nastopom službe ali na delovnem mestu, aktivno pa bi jih morali podpreti vodstveni delavci šol.

Komisija bo:

- na podlagi novih **podatkov raziskave PISA za leto 2016** in **sodelovanja z OECD** pripravila sklepe politike ter podprla razvoj politike na ravni EU in nacionalni ravni za izboljšanje učinkovitosti uporabe sredstev v šolah;
- kot je napovedala v novem programu znanj in spretnosti za Evropo, pregledala **okvir o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje** iz leta 2006, da bi posodobila njegove sedanje opredelitve, ga prilagodila novim potrebam družbe in gospodarstva, usmerila ponovno pozornost na učne dosežke in spodbudila razvoj kompetenc učencev;
- podprla **podjetniško miselnost in spretnosti** (spodbujanje samoiniciativnosti, ustvarjalnosti, inovativnosti in odgovornosti) in **podjetniško izobraževanje** s pomočjo

posebnega ukrepa, s katerim bo države članice pozvala, naj spodbujajo podjetniško izkušnjo za vse, preden zaključijo formalno izobraževanje;

– kot je napovedala v novem programu znanj in spretnosti za Evropo, okrepila sodelovanje z državami članicami, interesnimi skupinami in industrijo v okviru **koalicije za digitalno pismenost in delovna mesta**, vključno z delovno skupino ET 2020 za digitalne spretnosti, da bi opredelili izzive in izvajali najboljše prakse digitalnega izobraževanja;

– predlagala okvir politike in osnutek **priporočila Sveta o spodbujanju socialne vključenosti in skupnih vrednot prek izobraževanja in neformalnega učenja**, s čimer bi državam članicam zagotovila podporo in navodila;

– dejavno **podprla izobraževanje in stalni strokovni razvoj učiteljev** za učinkovito posredovanje skupnih vrednot, na katerih temelji Unija;

– spodbujala vključujoče izobraževanje prek nadaljnega razvoja **evropskega gradiva za šole** ter uporabe sredstev iz programov Erasmus+ in Obzorje 2020, vključno s podporo **združenju šol za vključevanje**, ki spodbuja dobro prakso na področju vključujočega učenja (na primer vključevanje učencev iz migrantskih družin in posredovanje skupnih vrednot);

– omogočila ciljno usmerjene in inovativne **dejavnosti vzajemnega učenja**, ki bi pripomogle k učenju na področju politike upravljanja šolskih sistemov (zagotavljanje kakovosti, optimizacija uporabe sredstev, prehod učencev skozi različne stopnje izobraževanja);

– uporabila **nadnacionalne mreže Evropskega socialnega sklada** za izmenjavo dobrih praks, zlasti mrežo za učenje in spretnosti. Mreža zagotavlja prostor za vzajemno čezmejno učenje, s čimer pomaga državam članicam in drugim zainteresiranim stranem izboljšati njihove politike in prakse pri upravljanju naložb evropskih strukturnih in investicijskih skladov v znanje in spretnosti;

– spodbujala uporabo **evropskih strukturnih in investicijskih skladov** za posodobitev sistemov izobraževanja in usposabljanja, zagotovitev boljšega dostopa do kakovostnega izobraževanja in zmanjšanje osipa;

– nadalje razvijala program **eTwinning** in portal **School Education Gateway** za podporo konstruktivne izmenjave med učitelji in drugimi strokovnimi delavci o učinkovitih ukrepih v šolskem izobraževanju.

2.2 Visokošolsko izobraževanje

Evropa mora pospešiti posodobitev visokošolskega izobraževanja. Razširitev dostopa do visokošolskega izobraževanja v zadnjih letih je nedvomno ena od glavnih zgodb o uspehu Evrope. Vendar pa odziv na povpraševanje družbe in gospodarstva po visoki usposobljenosti ostaja ogromen izziv za evropske univerze in visokošolske ustanove. Kljub številnim primerom odličnosti ter zavzetosti zaposlenih, študentov in zainteresiranih strani je nedavno javno posvetovanje, ki ga je organizirala

Komisija⁷, razkrilo zaskrbljenost zaradi neujemanja med trenutnimi predavanji na visokošolskih ustanovah ter znanji in spretnostmi, ki jih diplomanti potrebujejo za uspeh.

Kakovost poučevanja je ključni dejavnik za izboljšanje kakovosti visokošolskega izobraževanja. Potrebna so večja prizadevanja za vlaganje v pedagoško usposabljanje akademskega osebja, kar je tradicionalno manj cenjeno področje od rezultatov raziskav. Zlasti je treba izboljšati status in kakovost poučevanja v visokošolskem izobraževanju. Za to pa je potreben napredek pri razvoju, priznavanju in nagrajevanju visokokakovostnega poučevanja. Poleg tega je zaradi naraščajoče raznolikosti študentske populacije vse bolj nujno profesionalno poučevanje. Učitelji morajo biti dobro pripravljeni in usposobljeni, da lahko poskrbijo za študente iz različnih okolij ter z različnimi pričakovanji in potrebami.

Komisija bo leta 2017 predstavila sveženj pobud na področju visokošolskega izobraževanja. Načrt za posodobitev visokošolskega izobraževanja podpira države članice, izobraževalne ustanove, osebje in študente pri izboljšanju izobraževanja in usposabljanja v EU. Za zagotovitev trdne podlage za prihodnje delo bo Komisija leta 2017 predstavila posodobljen⁸ in prenovljen načrt za visokošolsko izobraževanje, pri čemer bo upoštevala odgovore na javno posvetovanje o prednostnih nalogah za sodelovanje EU, ki je bilo zaključeno v začetku leta 2016.

Komisija bo:

– prispevala k temu, da visokošolsko izobraževanje mlade bolje opremi s spretnostmi in kompetencami, ki jih potrebujejo v današnji družbi, s podporo tesnejšemu sodelovanju za učinkovito zasnovo programa in dobro politiko. Kot je bilo napovedano v novem programu znanj in spretnosti za Evropo in kot del prizadevanj za izboljšanje z dokazi podprte zbirke za politiko in prakso v visokošolskem izobraževanju, bo Komisija sodelovala z državami članicami za izboljšanje razpoložljivosti podatkov o zaposlenosti diplomantov in njihovih socialnih dosežkih („**sledenje diplomantov**“), kar bo razširjeno tudi na sektor poklicnega izobraževanja in usposabljanja;

– povečala prispevek visokošolskih ustanov k regionalnim inovacijam z **izgradnjo več in močnejših povezav med univerzami, podjetji in drugimi organizacijami**, pri čemer se bo povezala tudi s strategijami pametne specializacije v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov, s čimer bo odprla poti med visokošolskim izobraževanjem in delovnimi mesti;

– izboljšala **interakcijo med raziskavami in poučevanjem**, pri čemer bo zagotovila, da poučevanje temelji na najsodobnejšem znanju in je ustrezno priznано ter da imajo diplomanti izrazite analitične spretnosti in spretnosti reševanja težav;

– za spodbujanje **ustreznih in učinkovitih naložb v visokošolsko izobraževanje** ter podporo organom držav članic se bo Komisija leta 2017 osredotočila na tri sklope dejavnosti:

☐ pregled učinkovitosti porabe za visokošolsko izobraževanje s strani zunanjih strokovnjakov in v skladu s tekočim delom OECD; poročanje v začetku leta 2018;

⁷ SWD(2016) 195 final.

⁸ Komisija je 20. septembra 2011 predstavila sporočilo z naslovom „Spodbujanje rasti in delovnih mest – program za posodobitev evropskih visokošolskih sistemov“ (COM(2011) 567 final).

- okrepljeni program strokovnega svetovanja o zasnovi sistema financiranja, ki temelji na uspešnih pilotnih projektih na Češkem, v Sloveniji pa se ta projekt ravno začel;
- raziskave za izboljšanje učinkovitosti evropskih strukturnih in investicijskih skladov v podporo visokošolskemu izobraževanju. Pod vodstvom Skupnega raziskovalnega središča in s finančnimi sredstvi v okviru programa Erasmus+ to delo vključuje analizo vključenosti visokošolskega izobraževanja v izvajanje strategij pametne specializacije in ponuja konkretne nasvete regionalnim organom in zainteresiranim stranem glede optimizacije dejavnosti za doseg največjega učinka. Delo se je začelo v dveh pilotnih regijah, predvidoma pa se bo razširilo na podlagi rezultatov trenutnega dela.

3. Boljša podpora državam članicam pri izvajanju reform za boljše izobraževalne sisteme

Uvrstitev izobraževanja visoko med prednostne naloge politike. Prizadevanja za izvedbo programa za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti v izobraževanju je treba začeti z ozaveščanjem o nujnosti ukrepanja. Ker se mnogo koristi dobrega izobraževanja kaže na drugih področjih politik, kot so socialna politika ter politike glede državljanstva, zaposlovanja, gospodarstva ali varnosti, je treba reforme izobraževanja razumeti v širšem kontekstu. Razprava na najvišji ravni lahko sproži potreben politični zagon za večjo pozornost in sprejetje ukrepov za izboljšanje kakovosti izobraževalnih sistemov.

Izvajanje reform izobraževanja v okviru evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik. Smernice za zaposlovanje⁹ že danes narekujejo izvedbo reform izobraževanja, vprašanja v zvezi z izobraževanjem pa spadajo pod delo v okviru evropskega semestra. Z dokazi podprto zbirko o izobraževanju v okviru evropskega semestra bi lahko še nadalje okrepili z boljšo uporabo analitičnega poročila „Pregled izobraževanja in usposabljanja“. Poleg tega bi lahko preučili, kako bi lahko bolje izkoristili podatke OECD o spretnostih, in sicer kot kazalnike ali referenčna merila za spremljanje napredka pri izboljševanju kakovosti rezultatov izobraževanja.

Podpora državam članicam pri njihovih prizadevanjih za reforme. Za odločitev o razvoju sistemov izobraževanja in usposabljanja so odgovorne države članice. Posodobitev in izboljšanje izobraževanja zahteva reforme, ki temeljijo na trdnem znanju o učinkovitih ukrepih v izobraževanju. EU lahko zagotovi informacije, ki nosilcem odločanja pomagajo pri sprejemanju odločitev glede politik, in sicer z zagotavljanjem primerljivih podatkov, krepijo z dokazi podprtih podatkov, izvajanjem analiz in primerjalnih analiz, spodbujanjem vzajemnega učenja, izmenjavo znanja o dobrih praksah ter zagotavljanjem usmerjene podpore, pri čemer EU nadgrajuje obstoječe sodelovanje z več notranjimi in zunanjimi ponudniki podatkov, vključno z OECD.

Izboljšanje sodelovanja na več področjih politik. Glede na medsebojne povezave med izobraževanjem in drugimi področji politik bi lahko okrepili sodelovanje med različnimi

⁹ Člen 146 PDEU določa, da države članice obravnavajo spodbujanje zaposlovanja kot zadevo skupnega pomena in usklajujejo svoje delovanje v zvezi s tem v okviru Sveta. V skladu s členom 148 PDEU Svet pripravi smernice, ki jih države članice upoštevajo v svojih politikah zaposlovanja.

politikami. To bi lahko potekalo v obliki skupnih razprav o politikah, v katerih bi izobraževanje povezali s področji ekonomije, financ, zaposlovanja, socialne zaščite, zdravja in politik vključevanja, tudi glede vključevanja tujcev. Izobraževanje ima tudi pomembno vlogo pri preprečevanju radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem¹⁰. Tako sodelovanje bi imelo tudi ključno vlogo pri izboljšanju z dokazi podprte zbirke o učinkovitih ukrepih v izobraževanju.

Povečanje poudarka na učinkovitosti. Pri prizadevanjih politike za povečanje učinkovitosti izobraževanja bi bilo koristno združevanje strokovnega znanja akterjev na področju izobraževanja in drugih področij politik, zlasti socialnega vključevanja, zaposlovanja, gospodarske politike in javnih financ. Cilj bi bil doseči boljše rezultate. Inovativen element bi bil sodelovanje na primer z Odborom za ekonomsko politiko, Odborom za zaposlovanje in Odborom za socialno zaščito. Na podlagi pozitivnih izkušenj na področju zdravja in dolgotrajne oskrbe bi lahko službe Komisije skupaj z Odborom za ekonomsko politiko (in drugimi ustreznimi organi) pripravile analizo politik in sistemov izobraževanja ter njihove učinkovitosti in uspešnosti. Tako delo bi lahko prispevalo tudi k tesnejšemu sodelovanju med različnimi sestavami Sveta, na primer med Svetom za izobraževanje, mladino, kulturo in šport, Svetom za zaposlovanje, socialno politiko, zdravje in varstvo potrošnikov ter Svetom za ekonomske in finančne zadeve.

Komisija bo:

- vzpostavila **enostaven spletni dostop za dobro prakso** o „učinkovitih ukrepih v izobraževanju“, ki bo uporabniku prijazno orodje „vse na enem mestu“ ter bo nadgradilo in dopolnilno obstoječa spletna orodja;
- podprla nenehna prizadevanja držav članic pri dohajanju digitalne preobrazbe v izobraževanju;
- državam članicam v zvezi s politiko ponudila okrepljeno in prilagojeno podporo v obliki **strokovnega svetovanja**, v katerem bo združila strokovnjake iz nacionalnih uprav, da bodo zagotovili zunanje svetovanje državi, ki bo zaprosila za podporo pri reformi izobraževanja;
- okrepila **z dokazi podprto zbirko** (zlasti s pomočjo letnega Pregleda izobraževanja in usposabljanja) in izboljšala kakovost **analize** (na primer s spodbujanjem sodelovanja na področjih politik in vključitvijo organov, kot je Odbor za ekonomsko politiko), da bi s tem zapolnila vrzeli v znanju o ključnih dejavnikih, na katerih temeljijo uspešni sistemi.

4. Sklepne ugotovitve

Za posodobitev in izboljšanje kakovosti izobraževanja so potrebne reforme. Odločitev o izvajanju teh reform je v rokah držav članic. Vse države članice imajo hkrati skupni interes, da te reforme prinesejo rezultate in napredek, od česar bi imela korist Evropa kot celota, na primer v obliki socialne kohezije in poštenosti ter večje rasti, zaposlovanja, inovativnosti in konkurenčnosti.

EU lahko podpre prizadevanja držav članic. To sporočilo uvršča izboljšanje in posodobitev izobraževanja med ključne prednostne naloge na dnevnem redu EU. Določa ciljno usmerjene ukrepe na ravni EU, ki lahko podprejo države članice v njihovih

¹⁰ Glej vlogo izobraževanja pri preprečevanju radikalizacije v „Sporočilu o spodbujanju preprečevanja radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem“ (COM(2016) 379 final).

prizadevanjih za reformo in pripomorejo k oblikovanju skupnega načrta za omogočanje dostopa do kakovostnega izobraževanja za vse.